[.]yi[.]in proltaarnar negedegtii! Пролетарии всех стран соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin

YNEN

[.]namiin B-M. mozkom ba B-M. respyybl. TK bolon yiledber. ebleliin [.]bleliin emeneos eder byri niitelegdene IX dygeer zilde garça baina.

1932 onii MAI 11 eder

№ 110 (663)

Zəkika yne: Sara byriin 1 təg. Alban gazaruudta 1 tək. 50 mən. Gadaada ulasta—1 tək. 50 məh. Dugaar neəcedlin yne 5 mengo

„B-M.Ynen" ... Верхнеудинск ...

Kabariin tarilgiin çanar teempe kojoriin tələə temeceke

Jaruuniin sovkoosiin oportuniistanuud

Tarilgiin təsəbiigi tasalduulkiin əmənə kyrgebe

Ene tasaldalaas darui gargaza təsəbiigi erke bişe gyicedkeke josotoi

Jaruuniin sovkoosiigi tarilgiin keregseleer şuud ka..gaka

Enyynees darui gargaka.

Jaruuniin aimagiin sovkoos bol ene zilde B.-M. respyybligiin aradiin gazar tariaalangiin komisariaadiin təsəbiin josoor 1105 gaa tarilga kiike josotoi baina. Ene ebərte maliigi erkilke treestiin təsəbiin josoor bol 2509 ga tarika josotoi baina. Ene ederiin medeegeer tus sovkoos yrisenii tariaagaar kerzerge kangagdasan baina be gebel: odoo kamta 5000 ceent. yrise dutuutai baina.

Basa tarilgada zoriuulsan eldeb açaanuud Mogzoonii staanca deere kebteze baina Deede-Ydees 50 booşko toso tylişe tus sovkoosto ilgeegdeke josotoi aad enyyniigi teeke nebtəryylke koroon açaza nebtergeke gesen aad odoo kyrtele nebtergee odii baina.

Mən tus sovkoos bol kedəlməriiin kyçeer gyiced kangagdaa ygii, kedəlməriiin kyçeer nileed ygii jike dutuu baina.

Ene metiin jabadaluud bol, juunaas jamar şaltagaanaas garsan be, enyynde zemtei gemtei niuurnii ken bainab geze asuubal imagta tus sovkoosiin udaridagçad gemtei şuu.

Jərə tus sovkoosiin direegçe nam ba yiledberiçenii emkinyyd bol bosoviigiin 3 dugaar tarilgiin beledkelde ertees bolsoviig josoor beledkee ygii, ene çukala ulas təriin ba aza akuin kampaaniigi imagta eerəə bytekiin josoor tabiza ene zigsyyritei, jabadalda ynendee tarilgiin təsəbiigi tasalduulkiin tulda kyrezei.

Tus sovkoosiin odoo kedəlməriiin kyçeer kangagdaa ygii baisan uçar bolbol juu temdeglenəb gebel: tus sovkoosiin nam ba yiledberiin emkinyyd bol nək. Staalinii tyykete 6 zaabariigi sovkoos'in aza yiledberi deere bejelyylee ygii baisaniigi cokom gerçelne.

Zokiko gazaruudaas eris kemzee abça tus sovkoosiigi tarilgiin keregselyydeer ilangujaa yrise ba tylişe tosoor ene daruidaa kangaka bolon mən kedəlməriçenii kyçeer kangaka keregtei baina. Enyynees urida aimagiin nam, zəbleliin ba yiledberiin emkinyyd bolbol tus sovkoos tukai sanal bodoloo tonçi baga tabisanaas ene sovkoos bol iime jabadalda kyrzei.

Aimaguudiin nam. zəbleliin ba yiledberiin emkinyyd ene daruida tus sovkoos teeşe niuuraara kandaza tus sovkoosiin tarilgiin beledkelde ene tydii tasaldaaniigi usadkakiin talda byke dotoriin respyyligi emkileze ene jikeken tasaldalaas gargaza tarilgiin təsəbiigi gyicedkeke erke baidaliigi cəm olgoko josot i baina.

Basa manai respyybligiin təbiin zokiko emki gazaruud bolbol ilangujaa gazar tariaalangiin komisariaad sovkoosuudiigi udaridaka jabadaliin ilangujaa tus Jaruuniin aimagiin sovkoosiin udaridalgiigi saizaruulza ene tasaldalaas gargaka keregtei baina.

Ene tedii tasaldaliin tus sovkoosto gaasan jabadal bol basa təbiin emki gazaruud bol ba ilangujaa gazar tariaalangiin komisariaad sovkoosuudiigi opperaatiiviin josoor udaridaza çadaa ygii baisaniigi temdeglene Ene bykiigi şuud usadkaza Jaruuniin sovkoosiin tarilgiin təsəbiigi gyicedkeke jabadaliigi kangaka.

Tarilgiin zagsaalaas tyryyşiin medee

Main 5-nii eder 9316 ga tarigdaba.

Main 5-nii ederiin byridkel medeegeer bol manai respyybligte 8875 ga jaarica, 441 ge şiniice, kamta 9316 ga tarigdaba. Ene medee bolbol byke aimaguudiin medee bişe. Deede-Yde, Zakaamin, Kabaan, Selenge Kori-ede taban aimaguudaas abtasan medee baina. Bişe aimaguud bol odoo kyrtel tarilgiin medee ilgee ədii.

Ede aimaguudaas urid jabasani gebel: Selenge—jaariciin təsəbiigi 38,4% gyicedkebe. Zakaamin—jaariciin təsəbiigi 29,0% gyicedkebe, Şiniiciin tarilga ton udaan jabaza baina gebel zokino, Main 5 da jaariciin təsəbiigi nileed gyicedkesen baika josotoi aad araikan 7,1% dyyrgeed baisan uçar bolbol tarilgiin teempiin ton sula jabaza baisaniigi gerçelne.

Caaşadaa şuud kubilalta kiize, jaarica şiniiciin təsəbiigi bolzoroos negeç eder kozomdol ygii gyicedkeke jabadaliigi jabaç erke bişe kangaka keregtei. Jaarica şiniice tarika bolzoroni oiriin ederyydte gyiceke ba caaşaa cagani oroi bolko baina.

Tarilga tarisan medee (jaarica).

Main 5-nii medeegeer.

Aimaguud	təsəbəə gyicedkeseni (gaagaar)	%	kolkoosuud gyicedkeseni	%	əmçiin gyicedkeseni	%
1. Deede—Ydiin	1375	5,9	884	5,0	491	8,8
2. Zakaaminii	790	29,0	749	38,8	41	5,1
3. Kabaanii	397	6,6	—	—	—	—
4. Selengiin	5803	38,4	5777	42,2	26	1,2
5. Koriin	610	5,4	496	4,9	144	9,7
Kamta	8875	7,1	7906	8,3	672	2,2

Tarilga tarisanii medee (şiniice)

Main 5-nii medeegeer.

Aimaguud	gyicedkeseni	%	kolkoosuud gyicedkeseni	%	əmçiin gyicedkeseni	%
D—Ydiin	265	2,1	226	8,0	39	1,6
Kabaanii	173	2,1	—	—	—	—
Selengiin	3	0,03	3	0,04	—	—
Kamta	441	0,45	229	0,28	39	0,25

[.]koosiin brigaadada namiin kedəlməriiigi bekizyylke

[.]uudiin brigaadiin ederiin kedəlməriigi opirotiivçelen kerkim sain emkiteigeer [.]ere garka jabadal bolbol [.]kabariin tarilgiin erçemtei [.]eke jabadaliigi çukam kan[.]a baina.

[.]uriaad Mongol respyybligiin kabariin tarilgiin tələg [.]baza baisan bolboç, duta[.] maşa olon baisaar ba [.]aguudta ugtamal təsəb, [.]abşagai kədməri delgeryyl[.], karin yrise tariaagaa [.]el gyiced cugluulaa ədii [.]ali olon bii geze bygede[.]ene.

[.]deerees tarilgiin təsəbiç [.]zabdalganuud magad gar[.] Tyynees gadna traagtar[.]riin kyciigi taaruulan em[.]adalda zigsyyritei uçaruud [.]n ba kolkoosuudiin bri[.]iin azaliin təsəbiigi todor[.]ko bolon mori, maşiina, [.]ezegyi kandaka jabadaluud [.]agdaa ədii azai.

[.]iigiin bolzoriigi bogonid[.]eriin çanar teempe kojo[.]temeceke jabadaluud ton [.]arim somonuud, zarim [.] tarilgadaa jike oroitozo [.]igiin kedəlməriin çanariigi [.]elenge Staalinii komuuna) [.]eed olon yzegdene.

Ede byke dutamaguud bolbol, namiin olonki yyryydiin byke azal kedməriee şuud şinedkeze, gol ankaralaa brigaada deere cogcolza, namiin geşyyd idebkiteniigi zebeer kubaarilza, zokiko niitiin kedməriigi josoçolon sainaar delgeryylze çadaa ygii deerees çukam garna.

Kolkoosiin brigaadiin dunda namiin kedməriigi bekizyylen, namiin geşyydiigi zəbəər kubaaza, brigaadiin eder byriin yiledberiin keregte opiratiivçalan udaridalga egçe, niitiin dunda nebteryylgiin kedməri sainaar jabuulza, agitaaciin beləgyydiigi delgeryylze gyiced çadaa ygii ba ilangajaa zyyn aimaguudta ton dutamag baina.

Zarim kolkoosuudta namiin geşyyd ton eceen, brigaada bykende namiin beləg baiguulka baitugai, baakan kolkoosuudta namiin beləgyydiigi baiguulka berke baidag. Iime kolkoo suudiin brigaadanuudta namiin geşyyd ba orologçonoriigi karijaadulan eke josoor baisan azai. Ene jabadaliigi olonki kolkoosuudta joso dyyrgeze gyicedkesen, karijaadulsan bolboç, bodoto kereg deere jamarç kedməri ygii baidag baina.

Uçar iime deerees, ede byke dutamaguudigi ton darui, jabuud dunda zasaza, kolkoosiin brigaadada namiin kedməriigi ulamaar bekizyylke ba brigaadiin yiledberiin keregiigi ton onobçotoigoor udaridaka, socaliis məriicəə, gabşagaiçalga zergiigi ergəər delgeryylke maşa çukala bolzoi.

Namiin geşyyd ba orologçodiigi tus byri brigaadanuudta, maşiina plyygenyydte karijaadulan kubaaza, tedenii bodoto kedməriigi yyr ba koligtiiviin zygees eder byri saitar şalgaza baika keregtei. Kolkoosiin brigaadada kedmərilzə baisan namiin geşyyd ba orologçonor bol komsomoolçud bolbol azaliin erkim zişee, sain yliger erkebişe yzyylke josotoi.

Odoo yjede, tarilga unzagairka ba zarim nutaguudta təsəbiigi gyicedkeke jabadal magad tasaldakiin dokiooluud medegdeze baisan yjede, kede nutaguudiin namiin emkinyydiin əmene maşa jike kariuucalga toboizo garsan baina. Kədəə nutaguudiin namiin yyryyd ba koligtiivuud bolbol, imagta kolkoosiin brigaadada byke gol kedməriigi darui şilzyylze, tokiooldoson alduunuudiigi daiçalzi josoor caq tukaida şuud zasaza çadabal, osoldoi tasaldaluudiigi uridçalan caraza çadaka azai.

Ilangajaa urgaciin çanariin tula temeceke ba tere mertəə kurdabçalaliigi udaaruulka ygii, kurdabçalaliigi çukalaçalaad çanariigi muuduulka ygii, çanar teempe kojoriigi negemasən çukalalza temeceke jabadaliigi gol bolgoko josotoi.

Modobeledkeliin zagsaalda

[.]ortuniis yzelyydiigi kair nair ygii nugacokiko keregtei

[.]eledkeliin medee

	çirelge
main 1—da	76%
main 5—da	76,3%

[.]i koinoos temebol dyyree ədii zelseer baina

[.]artaliin təsəbiigi gyiced[.]guud bolbol tereegeer [.]işe ziliin təsəbiin koi[.]eemteigeer temecen oro[.]baina. Zarim rajoonguudta [.]ta. Mukar-Şiber g. m.) [.]aliin təsəbni 100% ba [.]yicedkesen bolboçi ziliin [.]a yzekede nileed jike[.]abaza baika jum. Gadna [.]aliinçi təsəbiigi gyicedke[.] ziliinçi təsəbiigi gyiced[.]r kamagiin syylde çireg[.]n zigsyyritei rajoonguud[.] Zişeelebel, Kabaanii [.]ol kvartaaliin ba ziliinçi [.]cedkelni araikan 33,8% [.]liin rajoon—51,5% geke [.]tesen baina. Tyynii caa[.]onguudta ilangajaa beled[.]odiigi çireke jabadal bol[.]la jabaza baina.

[.]oonguudta bolbol modo [.]kampaaniin ulas tərlin [.]çanartai asaniigi menee [.]lsan ygii juu ali jere [.]yzeleer kandaza ene [.]kojordoki şatiin asuuda[.] baisan yzegdelyyd gar[.]gebel, Bargazanii aimag [.]os apreeli sariin 20 kyr[.]ogdoson ştyyrmiin negen[.] byke kyçejee elsyylen [.]MK-iin zoriuuta togtoolii [.]iin orondo karin gedergele

oportuniis yzeleer kandaza baisan baina. Ene aimagta təsəbiin josoor 800 unaatai kedəlməriçed jabaka josotoi aad, apreeliin negende modonii kedəlmərido 99 kedəlməriçed ba 383 unaa jabaza baisan baina. Enyygeer yle baran kedəlməriçenii ba unaagiin kənesə koolfigi cag yrgelze tasalduulka zergeer aimagiin beledkeliin oron ba kopiratiiviin zygees bolosogyi koiso tatasan baina. Gadna zarim gazaruudta „kabariin tarilgiin kampaani oirotobo" geze modobeledkeliin kampaaniigi orkikiigi zabdasan jabadaluud baisan azai.

Caaşadaa Mukar—Şiberiin rajoondo ekin kvartaaliin təsəbni 100% gyicedkegdesen bolboçi ziliin təsəbiin jikeken dutuutai ba tasaldaltai jabaza baina. Nam komsomooliin ba ebleliin bolon bişe beledkeliin emkinyyd bolbol ştyyrmiin sarada mii joson tedii kabaadasan ba Zaganii ba Bodonguudiin somonii kolkoosuudta ketəlbəriledgediin zyygees „kereg ygii. morinii zebseg ygii" geke mete kende ygii şaltagaanuudiigi dursaza ali bolko argaar modonii beledkelees kolodokiin tula josotoi oportuniis yzelyydiigi gargaza baina.

Gadana ede somonuudta somonii zəbleliin oportniis kandasanii yreer „kvartaaliin təsəbni nezeed kolkoos byride zokioogdozo egtesen ygii ka tuu daabaritanda jamarçi daabari egesən ygii baina. Enyyncelen kabaanii ba Baigaliin rajoonguudta deere bişe yzegdelyyd garaza baina.

Iimede bide bolbol ene ulas təriin ba azakuin gen jike udka çanartai kampaanida oportuniis yzeleer kandaka jabadaliigi əmeglezə tyynde zeeleer kyreze jaabaçi çadaka ygii mən enyynees urişgada oilgocozo çaqaaar kelcesen manai kyrekeer bolson yjetei tula namiin ba zasagiin gazariin şugamaar tede modo beledkeliin kampaanida oportuniisoor kandagçad ba ali bolko argaar saad uçaruulagçadiigi todoruulan olozo josotoi katuu kariuucalgada kabaaduulkaar yle baran nam, komsomooliin emki yyryydiin zygees oportuniis kandasan yzegdel baibasaaa tuskai şatiin josoor kair gam ygii keseelte yzyylke keregtei.

Ganca enyynii yndeseer byke kedəlməri ba ketəlbəriee şinedken baiguulza nək. Staalinii 6 zyiliin zaabariigi bodoto azal kereg deere bejelyylen gyicedkeke tuiliin çukala baina.

Iigeze eris kemzee ba nugalaa kiize ese çadabal bide bolbol nam ba zasagiin gazariin daabari togtooliigi kyçendeni oruulza socaliis baiguulaltiin bariligiigi kereglegdeke modoorni ogto kangaza çadaka ygii bainabdi.

Tyryylegçedtei zergeçegtii

Mukar—Şiberiin aimagiin Şanagiin modobeledkeliin tasag bolbol nam ba zasagiin gazaraas egtesen naidabarita daabariigi ynekeeree bejelyylze çadasan baina. Ene modonii beledkeliin 1 kvartaaliin təsəbiigi ototolgoor 107,8% ba çirelgiin talaar 115% gyicedkebe.

Ene bolbol ene kedəlmərilze kedəlməriçediin ba tyynçelen ketəlbəriçediin zygees əəsəd dundiin kedəlməriin emkidkeliigi zəbəər talbiza çadasaniigi gerçelne. Tyynçelen byke kedəlməridəə ba ketəlbəridəə nək. Staalinii 6 zyiliin zaabariigi bejelyylen kyçendeni oruulza çadasan baina. Ene modonii beledkeide erkim gabşagaigaar jabagçad, Ibanoov, Ukaatuin, Cereenov, Stipaanov, Banzariin ba Miteeliin geçed 140 tək. ed baraagaar Şannagdasan baina. Ene modonii tasagiin kedəlməriçedəəs bolsoviigoor suralcaka rajoonguud beledkeliin tasaguud abagtii.

D. Z. D.

[.]n gvaardiiin 15 ziliin oi deere oron ulasaa kamagalka jabadaliigi bekizyyljaa

Ulaan gvaardiiin 15 ziliin oigi sanajaa.

[.]i main 11 nii eder aldarta [.]egiin eke bolko Ulaan [.]ka baiguulagdasan baina. [.]iin faabrig zavoodiin kubi [.]edməriçed bol kolko prolitaar [.]n duranii zebsegte kyçiigi [.]o geze siidkeed, tere cagtaa [.]e bejelyylen orobo. [.] namiin udaridalga dooro [.] Piiteriin kedəlməriçe [.] gvaardiigi boizoruulka [.]e bol tedenii angiiin [.]en debzeseniigi gerçelne. [.]diin faabrig zavoodiin [.] byridesen aldaarta [.] bol kedəlməriçen [.] niitetei kamtaran [.]kubiskalda byrzyi pome[.]

şeguudiin zasag ba baiguulamziigi ştyyrmelen kamka cokison tyyketei azai. Ulaan gvaardiiin tyykete bol kolo ba ulaan gvardiin tyykete ba tyykete zam mən, kedəlməriçen angiin kuuli zasagaa gartaa abkan tyykete zam mən, kedəlməriçen angiin temeceliin zam mən baina. Kedəlməriçen angiin kuuliaa gartaa absan durai dotoodiin kontrrevoliuuca (kubiskalda esergyy jabuulga) ekilze enyyniigi daraka zorilgiigi kedəlməriçenii Ulaan gvaardi gyicedkesen baina. Ulaan gvaardi bolbol Petrogradiin raadaas Krasnoov—Keerenskiten kagaudagui vandeeşkiin, kereeer kamtaran vostaani (esergyy bosolgo) darasan, cagaan generaaluud Aleegseejev, Korniilovtonii dobtolgiigi gederdel[.]

cokison baina.

Tiigebeçi byke delekeidekinii imperialismiin interveence ba dotoodiin kontrevoliuuca byri kycedeze baisan uçaraas cag yrgelziin bata tyşeg bolko cereg emkidkekeni tuiliin çukala bolzo prolitaariin zasag bol ceregiigi baizoruulsan baina.

Mənəə bidener Ulaan gvaardiin 15 ziliin oigi sanan əngərgekedee imperialismiin dainii dakinaa detələngyi socaliis oron ulasaa kamagaalka çadabariigi eder, cag byri ulaan ba surgaldabari bekizyylke, namiin zinknii şugamaar ceregiin kedəlməriçediin jike dabaltanuudiigi tuillaka josotoi.

Kiliin caana.

Aka dyy komuniis namuudiin dain baildaaniigi esergyyceke temecel

Aangliin komuniis namiin uriaa

Loondon 9 (T). Aangliin komuniis nam bol ceregiin materiaaluudiigi açasan „Glengarri" geze parokodiigi Şankai ilgeke jabadalda saad kiikiigi Loondonii poortiin kedəlməriçende uriaa kiibe. Dain ceregiigi yyskegçedte ene yjede nege cokilto kiibel kozomiin mingan cokiltotoi adali bolno. Usaçan, Glengarriigi byy tabigtii. Ykeligi abça jabasan ongociigi jabuulka kedəlməri kiikees arcagtii geze uriaa dotor kelesen baina. Main 5 eder Glengarri ongociin baisan gazarta oloroo oçoko jabadal bolno. Loondonii poortoos Glengarri ongociin baisan gazarta oloroo oçoko jabadal bolno. Loondonii poortoos Glengarri geze ongoco bol koroto Zainuudiigi jike koro açasan baina.

Bydgrinii temər zamiin kedəlməriçen Glengarri geze parokodiigi ilgeke jabadaliigi saatuulka uriaa kiibe.

Loondon, 9 (T). Bydgrin gedegiin temər zamiin kedəlməriçenii kolboo bol Glengarri geze parokodiigi ilgeke jabadalda saad kiikiigi juuma aşagçad ba dalaiçaniigi urisan togtool batalan ababa.

Poolşiin komuniis nam bol Pilsyydskiin zasagiin gazarlin kolbooto ulasta esergyy ceregiin beledkel kiike jabadalda esergyyceng temeceklgi uriaa

Beerlin, 9 (T). „Rote Fane" bol Poolşiin komuniis namiin biçeg tunkaglaba. Biçeg dotor kelesenı: „Dankotiigi kotiigi dobtolon ezemdeke gesen jabadal bolbol azalçani ne[.]

tagiigi esergyyceke ceregiin tulguuriigi Baltiin dalaida baiguulka zorilgotoi baina. Poolşo ba Zəbləlte ulas kojoriin koorondo 1920 ondo bolson dainii yjede poolşiin ceregyydiigi şireke jabadaliigi danciigiin prolitaariariin gabşaata temeceliin saatuulsaniigi poolşiin byrziiten sain medene. Danciig kotiigi poolşiin zygees dobtolon ezemdeke gesen zabdalga bol kolbooto ulasta dobtolon oroko ceregiin beledkel kiisen jabadal bolno. Pilsyydskiin zasagiin gazariin ceregiin beledkel ba provokaacanuudiigi esergyyceze Danciig kotiigi dobtolon ezemdeke gesen zabdalga nuud ba Poolşodoki neemes zoniigi yndesenii talaar darlaka jabadaliigi esergyyceze temeceke temecelde Poolşiin azalçaniigi uriaa bide Gancakan Pilsyydskiin zasagiin gazar bol gancakan zəbləlte poolşo bol ger manaiin prolitaariaariin eblerçe delekein imperialismiin sabaraas Danciig kotiigi abça çadana".

Oron ulasaa kamagaal ka jabadalda belen baina.

Selenge. tus aimagiin təb bolko Tamça nutagta, agaar zain belgeeliin kyçeer ceregiin surguuli emkidkegdeze, mənəə yjede OSO beləmiin geşyyd ton idebkiteigeer tus surguulidaa jabaza baina. Basa ulas təriin surguuli, kaniin sonin metenyyd emkidkegdebe. Tus surguuli in surag çad bol kezeede SSSR ulasaa kamgal ka kergte belen baina bide gene beje deere ujalgaa ababa.

Dorziin L.

Francuuziin komuniis nam prezideentiin sunguulida

Francuuziin komuniis nam bol Pariiza ba Pariiziin rajoondo 277700-duu ababa

Pariiza, 9 (T). „Iumaniitiin" medeegeer Pariiza ba Pariiziin rajoondo komuniis nam 277700, socaliistanar 20500, radikaaluud 165000 duunuudiigi surguulida absan baina.

Pariiza, 9 (T). „Jumanitte" sonindo Francuuziin komuniis namiin uriaa

tunkaglagdaba. Komuniis nam bol kojordugaar tyyrte kaanaçi eəsədiin gəə kandidaaduudiigi byrziiten socaliistanariin kandidaaduudta esergyy cylen tabina geze uriaa dotor çukalaçalan temdeglegdesen baina „Respyybligiin zuram" gesen byrzi tende tusatai loozondo angi angidaa esergyy gesen bodolgiigi komuniis nam esergyy tabina. Kandidatuuraan byrziitentei kolbootoi socaliis namda baakançi tusa yzyylke jabadal ogto baika ygii josotoi.

[illegible] 1256 Бурят [illegible]